

J. FABKOVIĆ, *Amor i Psiha*

Wölfflin). Autor je monumentalnih figuralnih kompozicija, izražene konstrukcije i snažnih oblika (*Apokalipsa*, *Kain ubija Abela*, *Bjegunci*). U kasnijem razdoblju slikao idealizirane likove u pejzažu, sentimentalnih i lirskih ugođaja (*Pjesma mom kraju*). Bivio se crtežom i akvarelom. Sudjelovao je na skupnim izložbama u Frankfurtu n/M, Zagrebu, Samoboru i Skoplju. Samostalna izložba priredena mu je u Zagrebu 1982.

S. FABRIS, sudska palača u Splitu

LIT.: V. Kusin, Tko je Jerko Fabković, Vjesnik, 26. VIII. 1992. — T. Maroević, Hrvatski slikari između art-déco i neoklasicizma, Leović, Car, Fabković, Lahovsky iz zbirke dr Josipa Kovačića (katalog), Lovran 1993. Ž. Sa.

FABRIS, Stanko, arhitekt (Split, 7. III. 1909). Završio studij arhitekture u Bruxellesu 1939 (H. van de Velde). Od 1947. živi u Zagrebu gdje vodi projektirni biro »Zagreb«. U skladu s nazorima funkcionalističke arhitekture i internacionalnoga stila u suvremenome graditeljstvu gradi stambene zgrade (neboderi u Splitu, 1953 — 60; Zagrebu, 1956; Nišu, 1958; Podgorici, 1962); javne zgrade (Institut za tumore, te HPT — Črnomerec 1962; poslovnu zgradu na Trgu maršala Tita, 1962 — sve u Zagrebu te sudsku palaču u Splitu, 1961); školske zgrade (u Buzetu, 1947; Trogiru, 1958; Daruvaru, 1959; Drnišu, 1959, 1962; Glini, 1963); vinarije (u Mostaru, 1956; »Plava laguna« u Poreču, 1979; »Erdut« u Osijeku, 1982) i tvornice (»M. Badel« u Zagrebu, 1972; »Vrgorka« u Vrgorcu, 1982).

LIT.: Arhitektura u Hrvatskoj 1945 — 1985, Arhitektura, 1986, 196 — 199.

Z. Kol.

FABRIS, Vinko, kipar (Korčula, 7. II. 1933). Diplomirao je na Akademiji u Zagrebu 1961. Usavršavao se kod F. Kršinića 1963 — 67. Od 1976. profesor je u Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Izlaže od 1963. Pripada tzv. korčulanskomu krugu kipara koji nastavlja tradiciju kršinićevske forme. Fabrisova djela, pretežno figurativna sadržaja, odlikuju se zatvorenim oblikom i lirskom modelacijom (*U ime oca*, 1973). Autor je memorijalnoga spomenika u Novoj Gradiški.

R.

FAIST, Zvonimir, slikar i oblikovatelj (Morović, Srijem, 16. II. 1914). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1941. Bivio se dekorativnim slikarstvom i oblikovanjem ambalaže. Od 1945. grafički oblikovatelj u poduzeću »Olikprop« u Zagrebu (poslije »Ozcha«); realizirao velik broj filmskih plakata.

LIT.: P. Haramija, 70 godina filmskog plakata u Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1989. — S. Pavičić, Hrvatski politički plakat 1940 — 1950 (katalog), Zagreb 1991.

FAKTOR, Ivan, fotograf i video-umjetnik (Crnac kraj Podravske Slatine, 7. VI. 1953). Od 1975. bavi se eksperimentalnim filmom, videom i fotografijom. Blizak konceptualizmu, istražuje osobine i prirodu medija (*Autoportret*, 1980). Izlaže od 1979. U toku rata u Hrvatskoj 1991 — 92. snimio dramatični filmski materijal o bombardiranju Osijeka (Osijek, petak 13. rujna 1991, video).

LIT.: H. Turković, Ivan Faktor — filmovi, Osijek 1984.

Ž. Kć.

FANUKO, Ivan, slikar (Krk, 19. V. 1933). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1959 (M. Tartaglia). Samostalno izlaže od 1979. Radi na opremi knjiga, bavi se dekorativnim slikarstvom, primijenjenom grafikom i pantomimom.

LIT.: J. Baldani, Ivan Fanuko (katalog), Zagreb 1984.

FARLATI, Daniel, tal. crkveni povjesničar (San Daniele u Furlaniji, 22. II. 1690 — Padova, 25. IV. 1773). Član isusovačkog reda. Uz njegovo je ime vezano izdanje opsežnog pov. djela *Illyricum sacrum* u osam svezaka (1751 — 1819). Po velikom broju dokumenata, koje redovito donosi u cijelosti, zadržalo je do danas znatnu vrijednost. — Djelo je zapravo zasnovao isusovac Filippo Riceputi (1667 — 1742), koji od 1697. putuje našim krajevima i skuplja građu; dragocjenu pomoć pružio mu je Rabljanin Pacifik Bizza, poslije nadbiskup u Splitu. Posljednja tri sveska priredio je Farlatijev suradnik isusovac Jacopo Coleti (1734 — 1827), koji je ostavio u rukopisu dodatke i ispravke za cijelo djelo (objelodanio F. Bulić 1902 — 09. kao dodatak »Bullettinu M...« pod naslovom: *Accessiones et correctiones ad Illyricum sacrum...*, Split 1909).

LIT.: M. Vanino, *Illyricum sacrum* i Filip Riceputi, Croatia Sacra, 1931, 2. — J. Lučić, Daniele Farlati, Historijski zbornik, 1972 — 73.

J. Šk.

FATIČIĆ, Fjodor, fotograf (Zadar, 2. II. 1947). Diplomirao je na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu 1971. Fotografijom se bavi od 1968. Snima tematske cikluse (*Pokret*, *Grad*), fotografijama oprema kataloge, radi propagandnu fotografiju. Samostalno je izlagao u Zagrebu (1973, 1979), Zadru (1979), Spilimbergu (1988), Coneglianu (1989), Portogruaru (1989), Trstu (1989) i Ljubljani (1989).

LIT.: V. Bužančić, Feda Fatičić (katalog), Zagreb 1973. — I. Salih, Foto-zagrebulje, 15 dana, 1979, 4 — 5. — A. Libertini, Da H. Cartier-Bresson a F. Fatičić, Il foglio d'arte (Catania), 1979, 3. — Isti, Foto e poesia in Fatičić, Alla bottega (Milano), 1982, 2.

R.

FATUR, Jadranka, slikarica (Zagreb, 21. VII. 1949). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1974 (M. Stančić). Bila je suradnica Majstorske radionice K. Hegeđušića i Lj. Ivančića 1973 — 77. Usavršavala se u Parizu 1977/78. Slika hiperrealističke kompozicije s motivima suvremenih grad-

skih veduta (izlozi, autobusi, tramvaji, ulice) što ih doslovno prenosi s dijapozitiva ili fotografija. Kolorit je otvoren, predmeti se reflektiraju sa svijetlim površinama. Takav postupak lišava njezino slikarstvo osobnoga pristupa te pridonosi njegovu otuđenu i »hladnu« djelovanju (*Piroške*, 1978; *Blagajna u Luna parku*, 1979; *Park Heré*, 1983). Samostalno je izlagala u Zagrebu (1976, 1980, 1981, 1987), Velikoj Gorici, Zadru (1982), Beogradu, Šibeniku (1984), Karlovcu (1984), Hvaru (1984), Varaždinu (1984) i Parizu (1992). Bavi se crtežom i scenografijom.

LIT.: B. Hlevnjak, Jadranka Fatur (katalog), Zagreb 1987.

Z. Ju.

FAZINIĆ, Alena, povjesničarka umjetnosti (Kraljevo, 1. VII. 1930). Diplomirala 1965, doktorirala 1984 (*Izgradnja grada Korčule od početka XVI. do početka XIX. stoljeća*) na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Istražuje urbanizam, arhitekturu i kulturnu prošlost grada i otoka Korčule. Od 1965. kustosica, od 1976. i ravnateljica a od 1985. muzejska savjetnica Muzeja Korčule.

BIBL.: *Srebrni ophodni i oltarni križevi korčulanskih crkava*, Peristil, 1977, 20; *Graditeljska djelatnost u Korčuli u XIX stoljeću*, Dubrovnik, 1978, 6; *Zlatarska radionica u zbirci Muzeja Korčule*, Peristil, 1979, 22; *Obitelj Boschi i njena zbirka u Korčuli*, Prilozi – Dalmacija, 1980; *Gotičko stambeno graditeljstvo u Korčuli*, Vijesti MK, 1980, 3; *Restauratorski radovi na korčulanskoj katedrali*, CCP, 1980, 6; *Sakralni spomenici u gradu Korčuli i njihovo čuvanje*, ibid., 1982, 9; *Još jedan stup Grgura Dujmovića u Korčuli*, Peristil, 1982, 25; *Nekoliko radova korčulanskog zlatara Vicka Caenazza iz 19. stoljeća*, ibid., 1983, 26; *O gradnji župne crkve u Veloj Luci 1846–1848*, Prilozi – Dalmacija, 1985; *Dva gotička srebrna raspela s otoka Korčule*, Peristil, 1986, 29; *Srednjovjekovne zidine grada Korčule*, Radovi IPU, 1988–89, 12–13; *Pregradnja biskupske palače u Korčuli koncem 19. stoljeća*, Prilozi – Dalmacija, 1989; *Liturgijsko srebro i zavjetno zlato iz Smokvice i Čare na otoku Korčuli*, Radovi IPU, 1992, 16.

Sa. P.

FAŽANA, gradić na JZ obali Istre. U rim. je doba imala razvijenu keramičku proizvodnju. Očuvano je nekoliko sakralnih objekata. Crkva Sv. Elizeja jednobrodna je građevina iz VI. st. nastala na temeljima kasnoant. seoskoga dvora (okviri vrata, prozorske rešetke i grede originalni su ostaci iz V. st.). Ispred crkve bilo je ranosrednjovj. i srednjovj. groblje. Crkva Sv. Lovre nije očuvana, no neki se kameni dijelovi iz biz., predromaničkoga i gotičkoga razdoblja čuvaju u Arheološkome muzeju u Puli. Jednobrodna crkva Sv. Marije od Karmela građena je u XIV. st.; dobro su joj očuvane freske iz XV. st. Župna crkva Sv. Kuzme i Damjana proširena je gotička građevina s gotičkim portalom i lunetom te ostacima renesansnih fresaka u sakristiji (»Raspeće« i »Oplakivanje«) koje su izradili nepoznati furlanski majstori u XVI. st. Slika na platnu »Posljednja večera« rad je Zadrana Zoržija (Jurja) Venture (1578). U zaljevu Ribnjak (Valbandon – Florianum), J od Fažane, otkriveni su ostaci ladanjske vile (*villa rustica*) iz I. st., bogato urešene mozaicima i raznobojnim kamenim inkrustacijama. Vila je u kasnoj antici restaurirana, što je donekle izmijenilo njezin prvotni oblik, odnosno dekoraciju.

LIT.: A. Gnirs, Eine römische Tonwarenfabrik in Fasana bei Pola, Jahrbuch für Altertumskunde, 1910, 4. – Isti, Val Bandon – Florianum bei Pola, Trieste 1912. – B. Marušić, Novi spomenici ranosrednjovjekovne skulpture u Istri i na Kvarnerskim otocima, Bulletin JAZU, 1956, 8. – A. Mohorovičić, Problem tipološke klasifikacije objekata srednjovjekovne arhitekture na području Istre i Kvarnera, Ljetopis JAZU, 1957, 62, str. 517. – B. Marušić, Kratak doprinos proučavanju kontinuiteta između antike i ranog srednjeg vijeka te poznavanju ravske arhitekture i ranosrednjovjekovnih grobova u južnoj Istri, Jadranski zbornik, 1958, 3. – Isti, Izvještaj o iskapanju sv. Elizeja kraj Fažane, ibid., 1958, 3. – Isti, Istra u ranom srednjem vijeku, Pula 1960. – Isti, Kasnoantička i bizantska Pula, Pula 1967.

Ma. Š.

FEINER-ŽALAC, Ana, slikarica (Jastrebarsko, 17. II. 1945). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1969 (A. Kinert). Bila je suradnica Majstorske radionice K. Hegedušića 1969–71. Do 1977. bavi se crtežom, poslije toga slika na staklu. Preciznim detaljima predmeta i krajolika komponira prizore na rubu stvarnosti i snoviđenja (*Nostalgija*, 1971; *Preobrazba jabuke*, 1978; *Povratak*, 1979). Živi u Ingolstadtu (Njemačka), gdje je izvela dva ciklusa slika za kapelicu Sv. Duha (1977). Samostalno izlagala u Zagrebu, Zrenjaninu, Subotici i Ingolstadtu. Bavi se ilustracijom i akvarelom.

LIT.: M. Šolman, Ana Feiner-Žalac (katalog), Zagreb 1977.

Ž. Sa.

FELBINGER, Bartol, graditelj (Cheb, Češka, 15. IX. 1785 – Zagreb, 17. II. 1871). U Beču radio kao zidarski pomoćnik kod F. Wipplingera, kao zidarski palir kod F. Zaunera, direktora Akademije likovnih umjetnosti i kipara (1806–08), te kao crtač na gradnji dvora u Laxenburgu. Šestogodišnji boravak u Beču omogućio mu je da upozna stilska kretanja i postane vrstan crtač arhit. planova. U Zagreb je došao 1809. i tu postao zidarski majstor. Njegovi planovi za mnoge zgrade nisu izvedeni: za župnu crkvu u Novome Sadu (1812, izgubljen), katedralu u Đakovu (1817), svratište na

J. FATUR, *Autobus*

nekadašnjoj Harmici u Zagrebu (1819, izgubljen), dogradnju i pregradnju dvora Erdödy u Jastrebarskome (1820, 1822), kazalište na Markovu trgu u Zagrebu (1822, izgubljen), adaptaciju gradske vijećnice kraj kazališta (1823, izgubljen), gradsku mesnicu u Gajevoj ulici (1823, izgubljen), svratište zagrebačkoga Kaptola u Sisku (1830), zgradu Zagrebačke županije na Markovu trgu (1841, izgubljen). Prema osam njegovih nacrti bili su izvedeni dekorativni arhit. elementi i dekoracije zgrada u Gornjem gradu i na Harmici 1818. prigodom dolaska cara i kralja Franje II. Njegovi nacrti sjev. i zap. pročelja dvorca Januševca (oko 1830) razlikuju se od izvedenih pročelja. Izvedena, dokumentirana Felbingerova djela u Zagrebu su: u Basaričekovoj 3 (1816), Habledićevoj 2 – dogradnja ulične zgrade uz stariju dvorišnu (1821), Ilici 7 – velika jednokatnica s četiri krila koja zatvaraju dvorište (1822, II. kat nadograđen 1872), adaptacija pročelja kuće u Kamenitoj 9 (1823), pregradnja ljetnikovca biskupa A. Alagovića u Novoj vesi 86 (1824), dogradnja sjev. dijela Felbingerove kuće u Radićevoj 70 (1820–24), uglovnica u Mesničkoj 49 (1826), na Jelačićevu trgu 15 (1827), uglovnica na Jelačićevu trgu 16, Gajevoj 1 (1827, srušena), dogradnja pročelja grkokat. sjemeništa u Čirilometodskoj 1 (1827) i kapela Sv. Bazilija uz nju (1828, srušena), dvokatnica u Kožarskoj ul. – pripada kući u Radićevoj 32 (prije 1830), školska zgrada u Opatičkoj 22 (1839). F. je uređivao i vrtove: uz svoju kuću u Radićevoj 70, u Ilici 10 i dr. U Varaždinskim toplicama po njegovu je projektu produljena stara lječilišna zgrada, dograđeni su drugi kat, restauracija i dvorana nad njom i spoj s kupalištem (1820), a u Samoboru je sagrađena općinska vijećnica (1824–26). Felbingeru se pripisuju župna crkva u Glini (1824–26), a u Zagrebu: trijem na ulazu u Jurjevsko groblje (1825–27), kuće u Opatičkoj 16 (1824),

B. FELBINGER, općinska vijećnica u Samoboru

